

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . 4 frt,
Fél évre 2 " "
Negyed évre . . . 1 " "
Fél és egész éves elő-
fizetőknek a „Falusi
könyvtár-ral együtt.
A „Falusi könyvtár“
külön:
Egy évre . 1 frt. 20 kr.
1876 októbertől — 1877
dec. végeig 1 frt. 50 kr.
Egyes könyv ára 12 "

SÁRRÉTI.

társadalmi s közművelődési hetilap.

A NÉP-NEVELÉSI ÉRDEKEK ELŐMOZDÍTÁSÁNAK S AZ ALAKULÓ

Hirdetési díjak:

4 hasábos petit sor egy-
szeri hirdetésnél 4 kr.
többszörinél 3 kr.
Nagyobb és többszöri
hirdetések feletten kedve-
zően eszközölteinek.
Nyilttér soronként 15 kr.
Bélyegdíj minden egyes
beigatásért 30 kr.
Hirdetések akiadóhiva-
talon kívül elfogadnak
Bécs, Weisz M. Tábor-út
11. sz. Budapesten Haa-
senstein és Vogler és
Lang Lipót és társa hir-
detési irodája.

„Biharmegye sárréti járás JEGYZŐ EGYLETÉNEK“ közlönye

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztő és kiadóhivatal: Főuteza 4-ik szám, hova az előfizetési pénzek, kéziratok és megkeresvények küldendők.

Még egyszer Bessenyei sírjáról.

A „Sárrét“-ben nemrég közölt s több lap által átvett tudósításom következtében Bessenyei sírjának elhanyagolása válna alól a napokban igyekezett Nadányi Miklós magát és családját az „Ellenőr“-ben tisztázni. Védelme nem volt igazolás, mert lehetetlen elképzelni, hogy az ötvenes évek óta — midőn saját vallomása szerint e sírhely birtokukba jutott — nem lett volna idejük és módjuk e sír megőrzésére. Azonban a multat teljesen feledni fogjuk, ha beváltja ugyanekkor nyilvánosan tett ígéretét, hogy nagy halottunk sírhelyét még ez évben körülkeríteti.

Ez ígéretnél azonban (habár annak teljesítését bizton reményljük) nem lehet megállapodnunk. Állítsunk Bessenyeinek sírkövet. Ne legyen az világra szóló nevezetes mestermű, ne ezrekbe kerülő emlékoszlop — habár a nagy bölcs és költő azt is megérdemelné: — legyen egyszerű emlékjel az utókorra, tanúsága annak, hogy Sárrét lakóinak szívében sem halt ki a kegyelet. Legyen ő, ki zaklatott élete után e magányba jött meghalni, legyen ő az önök halottja. A nemzetnek ezernyi baja, ezernyi gondja van, a létért küzdelem veszi igénybe még azok figyelmét is, kik különben e kegyeletes tényre hajlandók lennének. Sárrét lakossága a nemzet egy része, teljesítse e rész e tekintetben az egésznek kötelességét. Az eredmény talán nem lesz oly fényes, de Sárrét lakóinak érdeme nagyobb.

Alakuljon még ez ősz folyamán, ha lehet, a Nadányiakkal egyetértőleg, egy „Bessenyei-bizottság“ Berettyó-Ujfaluban, mint a Sárrét természetes központján. Hívja fel e bizottság a vidék intelligens lakóit, a takarékpénztár s más testületeket adakozásra s kérségtelen, hogy alig egy pár hét alatt összefog gyűljen azon 2-300 frt, melybe egy egyszerű, de mindamelllett jelentékeny sírkő s annak felállítására kerülne. S ha jövő tavasszal a fű ismét felzöldül az elhunyt nagy férfiú sírján, az oly sokáig elfeledett sír már diszitve leend s némán és hangosan fogja hirdetni a Sárrét intelligenciájának kegyeletos érzését.

Budapest, 1877. aug. 7.

György Aladár.

Apróságok.

B. Ujfalu fiatalága körében, mint jó forrásból halljuk, mértékletes és egyet van alakulóban. E sensatiós és majdnem hihetetlennek látszó hírt a legnagyobb tartózkodással közöljük.

A török barát érzületű s a muszka atrocitásokat elítélő népgyűlésből úgy látszik nem lesz semmi. Minek is?! Mi tőlünk lángba borulhat fél Európa, s gyülekezhet egész Magyarország; mi várhatunk! Vagy talán ez a része a földnek az, mely hivatva van megcáfolni, a nagy Galilei közhelylvé vált mondását; s szemébe dobni a világnak, hogy: „még sem mo z o g!“

Különben igazságuk van a vezérférfiaknak. Óvatosoknak kell lennünk s mindenek felett nem szabad elkövetni azt az óriás szegényt, hogy megelőzzük Biharmegye székvarosát a boldog és nevezetes alföldi Párist, a magyar Birhinghámot, Szt. László városát, a körösparti Athénét, a kis Pestet, vagy egy szóval Nagyváradot.

Ezt a mi fővárosunkat, (már mint Nagyváradot) azonban menteni lehet. Rémitő módon elfoglalva tartotta két dolog. Az egyik a reformatus pap választás, mely lázas izgatottságba hozta, s két nagy táborra szakította a város lakóit kor, rang, nem és valláskülömbőség nélkül; a másik tárgy, mely nem engedi, hogy a figyelem az országszerte uralkodó lelkesedést észre vegye: a Sziklai Emília k. a. megérkezése.

Hogy a kisasszony megjelenése mily hatást keltett, élénken illusztrálja a „Nagyvárad“ következő bulletinje, melyet nem állhatunk meg, hogy szóról-szóra ide ne igtassunk s mely imigyen hangzik: „tegnapelőtt este majdnem minden rendelkezésre álló távcső egy páholy felé irányult. A kik az azelőtti színházi előadáson nem voltak jelen, kíváncsian kérdezték, hogy kicsoda az a szép nő. Megvallva az igazat, Sziklai Emília k. a. egész lázongást idézett elő „arany fiatalágunk“ körében, s a sok sóhaj kiszámításához elkelve egy podegrás angol mathematicus.“

Derék!!

A szép Helvétiből.

IV.

Bern, aug. 2-án.

Visszatértem a havasok közül. Rajzoltam-e önöknek azon élvezetet? Ezerszer szóltak már felőle, de a ki mind az ezret átolvasta, annak sem lehet képzete e látványról. Csodákat alkotott az emberi szellem; meglopja a napsugarát, hogy fényképet alkosson belőle, felhasználja a villámot, hogy száz és száz mértföldnyire lakó barátjával egy perc alatt közlekedjék s a

könyvnyomtatás titokteljes művészetével ezer év előtt elporladt agy gondolatait örökíti meg . . . De mind e csoda olhalványodik a természet nagyszerűsége előtt. Ott, hol a nyári nap forrósága sem képes nedvessé tenni az örök havat, hol a csodálatos in hőmpölygő jég árak sziklakat s hegyeket szállítanak mértföldre s hová a gyorsfutásu felleg is csak ritkán képes felhatolni: ott éri a „világ ura“ nyomorult törpeségét. Tündéresőbb mezt ölt fel itt a napsugár, midőn a mozdulatlan hótengeren s elő örsként szilárdan álló sziklákon megtörik; elragadó gyönyört nyújt azon Claude Lorrain mesterműveinél szebb látvány, midőn a messzi völgybe tekintve ott látjuk smaragd zöld keretében az emberek által büszkén „város“-nak nevezett madár fészket, avagy oldalt a kék tóba szökellő víz-esés mellett a karsu havasi zergét: de az elragadó szépség is eltűnik, mert szebb áll előttnk: a magasztos. A hófedte bérecek évezredekkel azelőtt is tanui voltak az eseményeknek, mi előtt az ember létrejött s évezredek mulva változatlanul ugyanazok lesznek még azután is, ha a lábak, melyek a természet e nagy templomába merészkedtek, az anya földdel felismerhetlenül összevegyültek.

Igen ez itt a magasztos hazája. Goethe mondta egykor „ki valaha életében magasztost látott s azt át tudta érezni — az nem lesz életében soha boldogtalan.“ Ide e havasok közzé küldjétek a megrögzött gonosztevőt s ha kedélye nem halt ki még egészen, itt meg fog tisztulni. A természet magasztos volta törpévé tesz, de épen az által felemel, mert érezni tanít.

Nehéz, sok helyt életveszélyes utakon haladtunk előre, izzadtunk a jég között, de előre hajtott a vágy s kárpótolva volt fáradságunk, midőn keresztül hatolva a sírt fellegeken, lábaink alatt láttuk ezikázni annak villámait. Elfáradva néma lett ajakunk s lihegve szivtuk be a pompás levegőt: de lihegésünket is visszafolytattuk, midőn a sötét bérecek között a pisztoly lövést huszszoros menyörgés moraja viszonzozza. S közel a tetőhöz jég hideg forrás partján előttnk mintegy szoborrá vált mértföldekig terjedő tündér kilátással oly édes oly kellemes volt a pihenés.

Ma már csak mintegy tündér álom mindez. Ismét itthon vagyunk az emberek között. S itt sem kellemetlen az időzés. A köztársaság szabadsága nevelte őket a közélet s a szép természet tette nagygyá, nemessé jellemüket. Tegnap egy kis városkában voltam pár vasuti állomásnyira. E városban (Burgdorf) Pestalozzi, Fröbel és Feltenberg működtek, egyetlen kis város három nagy emberrel büszkélkedhetik, kik közzül a legutolsó is nagyobb, mint száz és száz a történelem által megénekelt tábornok és koronás fő.

Jöjjön ide, e szabad hazába, kinek szíve fáj s kit orvosolhatlan gondok emésztene. Tisztább itt a lég, szebb a madárdal s nemesebbek az emberek.

Szücs Lajos.

Gleichenberg, aug. 1877.

A figyelmeztetés szerk. sóbrósa utján igen helyén volt, mert már kezdém magamat mintegy egészen az édes semmit tevés isteni gyönyöreibe beleélni. Oly anynyira, hogy úgy mondjam „csendes butaságban sinlődött“ egész valóm, míg végtére — orvosaim tanácsaival megegyezőleg — éjjeli álmaim is kimaradtak.

Nemde dicsőséges állapot ez? s ha hozzá veszem most, miszerint körülbelül 40° Celsius balszam illatu légkör kellemesen ingerlő befolyása alatt irom e sorokat, valóban nem lehet csudálui, ha tollam kiki perzen is a kerékvágásból sőt talán a kellemes esetlegesen egymásra hatása folytán néha ott is csapong, hova sem az itteni cura mellett, sem tisztességes muslman (értsd férj) létemre még gondolnom sem szabad volna? (Na na! Szerk.)

Azonban tehettek én róla, ha a tündöklő szempárok villámaiból nekem is kijut az osztályrészt?

Allást foglalok azért e harciztűzek ellen is s Alláh kegyét kérem reggeli imámban, hogy az élet eme lángjainak melegét még minél később korig éreztesse szegény szolgálójával.

De lássuk csak s nézzünk közelebről is szélyel a tarka tömeg közt, mely az üde reggeli órákban oly festőileg hőmpülőg előttünk.

Ha Munkácsy ecsetével bírnék — még ily alászállt testi állapotban is könnyedén — rendkívül érdekes és változatos képet tehetnék vászonra az itteni életéről, de mivel ily genialitással nem bírok meg kell elégednem azzal, hogy csak — habár halványan leírjam a szintért, melyen csakugy van helye a kaczagó komédiának, a leeresztett fátyolu tragédiának, mint a rendes színpadon.

Az obligat napi séták, s a még inkább obligat vizivás után, midőn a nap hágyadt sugarai megtörnek jegecz poharam gyöngyöző hullámaiban, s a füleimbe visszhangzó zenehangok édes mámorban ringatják egész valómat, midőn kaleidoscopszerű változatokban hullámzik el előttem a tarka tömeg; alkalmam nyílik a legérdekesebb összehasonlításokra.

A zsirfényű ragyogástalan álmos sze-

A „SÁRRÉT” tárczája.

Temetés alatt.

— Rajz. —

Szitált az eső, nagy volt a sár. Rektor ur, ki hátra került, s a koporsó után haladó és látszólag feltűnően levert és meghatott uri emberekkel igyekezett minden áron discursust kezdeni, nem átalott azon nézetének adni kifejezést, hogy ha a megboldogult most élne, bizonyosan ezombig érő, vízhatlan eszímában kísérné koporsóját. Azonban e nézetnek nevetségességén felháborodva, egy nagy szakállu, hagos ur, olyan mérges tekintetet vetett a tolakodóra, hogy ennek rögtön az jutott eszébe: vajjon nem rosszul vezet-e hatalmas baritonjával 3 ad éves praeparandista fia, ki a szüreti vakációkat tölti otthon, az iskolás gyerekek chorusát; s az önvád, és az elmulasztott kötelesség érzete már-már arra vitték, hogy elibe csapva a koporsónak, ki ragadja fia kezéből a vezényletet, ha ezen merész szándokában a szegyenkedés meg nem akadályozza. és az hogy a menet a temetőhöz vezető keskeny töltést egész szelében elfoglalta, s így neki tulajdonképen, csak a vízzel telt árkok, vagy az ezeken való keresztül ugrás (ami bizonyára nem tanítóhoz illő, és nem a jelen szomorú alkalomhoz mért cselekedet) nyitottak volna utat. Így hát hátul maradt és pedig a mint kitérő tapintatosságával észrevette, a koporsót kísérő sötét ruhás urak és a tiszteletes nem nagy öröme. Hogy jelenlétének szükségét feltűnő módon demonstrálta, kész örömmel ajánlkozott a koporsót vivők bármelyikének felváltására

mek, halvány szelid arcz, bizonytalan testtartás egyiknél, szegletes de kifejezés, teljes tekintet s vontatva tétovázó járás másikkál. Szomorú kép! Első a kora ifjan letarolt élet fejfája, utóbbi e földi lét végső forposztjának ácsorgó harczoza, a kór megvénytette ifju férfi. Kiőrülne e látománynak; szomorú e tájnak még a madár dala is.

Azonban mint mindennek ugy ehelynek is van mégis némi comicum; már maga, hogy a nemzetközi göthösség mintegy találkozó ad egymásnak, — eléggé mulatságos látvány. A különböző nemzetiségű, rendli, fajú és nemli vendégsereg élénk tanulmányul szolgál a beható szemlélőnek, kik daczára a keleten dúló világirtó háborunak, a legbékésebb egyetértésben szörpölik itt a steier bércek életadó nedvét: a híres „gleichenbergi vizet.“

A felfuvalkodott (remélem ezt még a pleynai vesztesség előtt írta ön? Szerk.) észak gyermekét meghunyászkodva láthatod itt az ajtatos muzulmán levert alakja mellett s nem a harci kúrt, de az egészség poharával kezükben görnyedeznek a reménynyújtó forrás csepp után, — egy darab életért!

S hős Csernájew nemzete nagy számban s tarka szín vegytletben özönlük el a kies ligetett. Itt ott egy egy számító angolt, és komoly gondolatokba merült németet csendes egyhanguságban láthatz mint szürosöli tejsavóval egyveles italát. Míg ha a kedélyes bécsi filiszter zwickeres arczára tekintesz, önként lesugározni látod arról a könnyelműséget, melylyel még baját is átveszi, nem sétál, hanem futva rohan s reggeli gyószarét nem issza, de jobbára kilötyöggeti.

Legméltóságosabban lépdel a magyar és lengyel testvérpár, kiknek arczán a kór szántotta barázdák mellett is meglátszanak a hofi bú és fájdalom redői.

A tüztérü olasz itt sem tagadja meg magát, szenvedélye keresztül gázol betegségének korlátain.

Egyszóval minden nemzet felismerhető sajátoságai által, és sem a közös veszély tudata sem a gyógyulásra mulhatatlan szükségesség higgadt kedély nem képesek elsimitani a kiszögellő különbségeket.

Vass Jenő.

ha netalán karjaik a súlyos érzélada emelésében elfáradtak volna; de ezek részéről is egész határozottsággal utasítottat vissza, mialatt többen gyanus tekintetet vetettek szürke, söt valljuk meg csaknem sárga kalapjára, veres nyakkendőjére, és karjának a hosszau lelógó gyászfátyolt teljesen nélkülözö állapotára.

Igy megszégyenítve a hivalkodók, és a szomorúságot bizonyára csak tettető farizeusok által, pár lépéssel még hátrább maradt és a legelső kocsi csülkőig sárban dagasztó lovai által gyakran elgázolással fenyegettetett, és csak a folytonos hátra való tekintgetés képezte az egész uton mulatságát, avagy hogy istenesebb és e szomorú alkalomhoz inkább mért kifejezéssel éljünk — időöltését.

A koporsót, s az ezt vivő urakat hosszú sora követte a kocsiútnak. Ezek tetői levoltak eresztve, s a védő bőr fel volt csatolva egész a bennülők derekáig. Az elsőben hajlott kora nők ültek, vörösré sirt szemekkel és arczczal, s a sötét fátyolok roppant tömegébe burkolva. Mentől távolabb voltak azonban a többi fogatok az elsőől annál közönyösebb, sőt mondhatnók élénkebb volt a hangulat bennök. Egy pár öreg ur és néhány fiatal ember, kik ugylátszik vagy a meghűléstől vagy ruhájuk összemocskolásától tartottak, tarkították a nagy részt női közönséget; egyik udvarolt, a másik veszekedett nejével, de általán mégis annak életéről, hibáiról s elvéte jó tulajdonairól folyt a szó árja, kit ott vittek elől, némán hidegen a nehéz érczkoporsóban, hogy leereszék a nyirkos földbe, s megszabadulva a tehertől, melylyel egy, még a földszinén levő holttest eltakarítása nyomja lelkeiket, elszéledjenek ki erre, ki arra és evvel elfeledjék őt örökre, ha ugyan valamelyiküknek nem „testált“ valamit,

Nagyvárad, augusztus 8.

Kedves barátom!

Érdekes városból írok a „Sárrét” számára levelet. Mert érdekes a lengyel nemzet az európaiak előtt, mert tönkre ment, érdekes a „politikus államférfi,” ki meggyőződése ellenére a vallásosságot vagy pláne conservativizmust affectálja, érdekes hölgy Gauthier Margit, érdekes férfi Alphonz ur.

Nos hát Nagyvárad érdekes város. Elhitették vele, hogy színház-pártoló közönsége van nagy, s elhiszi. De azért ha primadonnája „Süngerei” ba való szabadságokat használ, ha hangja nincs, s ha végtül még azon kelléke sincs meg, mi majdnem alapja minden primadonnai tehetségnek, hogy t. i. szép legyen, özönnel dobálja a csokrokat és koszorukat, melyek elhervadva ugyan igen illatos szénát adnak, de képviselni a művészet halhatatlanságát nem hivatvák. Operette ostobaságok szellem nélkül, bohózat trágárságok minden uez mellőztével, — óriási hatást aratnak e városban, mely a vidékiek között első színház látogatónak van kikiáltva. S ha egy tisztességes művelt közönség elé való darab előadása történetesen nagy közönség előtt folyik le, azzal a várad lapok kénytelenek nagyra lenni.

E város érdekessége különben még másban is nyilvánul. Például van neki kétszer annyi temploma, mint a fővárosnak, s nem elégszik meg annyival, mennyi van, hanem még folyvást újakat is épít. No, ha ez a város nem „érdekes,” akkor még Kuty-Bagos is különb nála felvilágosodottságban.

A mi a társadalmi műveltséget illeti, na azzal nagyon előre vagyunk, s bátran verhetjük a mellünköt hogy ebben a tekintetben nincs párunk. Van e város, hol a gymnásium nagyreményü (tudvalevőleg ott lehet legtöbbet remélni, hol semmi sincs) sarjai, bár rendkívül rosszakat, de mégis irnak tárczakat halomra? Van e város, melyben a 13-15 éves lánygyermek, kik még a magyar dictandó irással sincsenek tisztában, olyan szerelmeskedést visznek végbe, mint nálunk?

Nincs, nem is lehet, s mi ezzel nagyra vagyunk s folytatjuk működésünket a megkezdett irányban.

Az igaz hogy nálunk az „előkelőség” nagy része bukó félben van finacialiter, — természetes a roppant fényűzés miatt, mit

vagy egyiknek másiknak adása nem maradt.

Vajjon, hát arra a fiatal emberre hagyott e valamit? aki ott a sor derekán haladó hintóban élénk szemrehányásokat tesz fiatal élet-párjának, — hogy miért nem tanusított több részvétet a sajtot család iránt, és miért nem huzott fekete keztyűket? — A menyecske, nem tagadva meg neme beszédmodorának sajátoságát, elébb visszavág és csak azután parizoz: — No bizony, tán az a részvét, mit te tanusítasz? Hogy a helyett, hogy ott mennél gyalog a többi férfikkal a koporsó után, gyáva módon behuzódol a sár meg eső elől a kocsihoz aztán feleségedet szírod? Igaz részvét mondhatom, és bizonyára nagyobb fájdalom, mint az enyim. Különben nem is tudom, hogy miért kellene magamat oly rendkívüli módon epeszteni szegény Péter után, — az isten nyugassza meg! — Azért e hogy unoka testvéred volt? Soha nálunk meg nem emlékezett, még csak a házunknál sem járt egyszer sem; — különben mindig is ellenségek voltatok. — Vagy tán azért, hogy ott hagyta Malvine-t a faképnél s azután perversus lump lett, és elpatkolt, megölte a sok éjszakázás?

Az ur sértődve és haragosan köhintett ki néhányszor a ködös őszi légbe, tekintete meg-megakadt párszor az előlmenő koporsón; aztán mintegy megnézve a távolságot, mely a temetőtől a menetet meg elválasztja, nejéhez fordult, s eleinte ingerült, később némileg megilletődött hangon a következő beszédet mondá, mely épen a sirtkertig tartott s mely közben (oh csudá-csudája) nője által egyszer sem szakítottat félbe:

— Lelkem! hogy felvilágosítsam ferde felfogásaidat Istvánról, s különösen tisztázam nézeteidet a viszonyról, mely közte és

kifejtünk. De ez is csak dicséretünkre szolgál, mert haladánk a haladókkal, s minden áron megakarjuk érdemelni a nevet: „alföldi Páris.” Mit tesz az, ha a családok tömegesen mennek tönkre, csak meglegyen a külláz, a műveltség, az annyira dicsért nagyvárosiasság látszata — hogy jó ég áldja meg ezt a boldog várost!

Nincs kereskedelmünk?

Nincs iparunk? — Már hogy ne volna! Hát van e hét midőn kereskedés meg nem bukik, midőn iparos család holmija előtt a dobot meg nem ütök? S nem-e azt bizonyítja ez, hogy nálunk nagy a concurentia a mindenre áldáshozó versengés! Hát olyan kirakatokkal — pedig ez a fődolog — dicsekedik e város tul a Tiszán mint mi?!

Mіндеzen okoknál fogva pedig megérdemli e város, hogy a benne előforduló világmozgató események elősoroltassanak a „Sárrét” hasábjain.

Például a bölcsék gyülekezete: a városi képviselők testülete. Roppant derék nép, a mely megtudja becsülni a mindenható jóságát, s szentségtörésnek tartja utjába állani azon dolgokban, melyek léteznek, s melyek okvetlenül a jó anya természet művei. Tudvalevőleg Várad-Olaszit hegyek környezik, melyekről a lefolyó vizet Páris patakjának nevezi a lakosság, talán azon jognál fogva, hogy a mi Párisból rosz ered, azt a váradiak csak e folyó tulajdonságaiából ismerik. E patak t. i. rakoncátlan esős időben, és folyton megújuló kiöntéseivel felszámíthatlan kárt okoz azoknak, kik földet vagy házat bírnak annak környékén. A patak medrének mélyebbre ásása, s védgátak emelése által véltek segíthetni e bajon, a városi tanács belátva azonban azt, hogy ha az ég akarja, a gátak daczára is kiönt a Párispatak, s ha a mindenható ellenzi a tisztelt pataknak e szárdékát, újra föléssé teszi a gátak emelését. Jó az Isten jót ad.

A megyeháza közvetlen szomszédságában levő kioskot kirabolták, egy hajdút a napokban rakoncátlanok miatt megvert a nép, egy katonát meggyilkoltak, egy szép asszonyt megszóktettek, a színházban még mindig olyan dohányzást visznek végbe mint a korezmában, extra utcákat tartunk a lábtülművészek javára, nyilvános helyeken békanyál teríti a moesárokat, hogy szép is legyen, meg illatos is, — barátom ez a város!

S ha mindez nem így lenne, ha volna kereskedelmünk, ha backfischeink és stock-

kedves Malvine od között volt, a kit, mellesleg mondva — nem szeretnék többé házunknál látni — s hogy a temetés alatt ne unatkozzál, mesélek neked valamit. Kérlek, ne szakíts félbe, majd inkább a toron mond el megjegyzéseidet, ott halásabb publikumot is találsz.

Abban, elismerem van némi igazságod, hogy barátságos és mélyebb érzellem nem fűzött Istvánhoz. Egész életében, az utolsó hónapokat kivéve, hideg ember volt, a ki senkit és semmit sem szeretett. Számítót, bár tápig becsületes, és egyáltalában olyan ember volt, kit inkább tisztelni, mint szeretni tudnék. Ezen kívül, mint megjegyzésed egyben másba vetélytársak is voltunk, s én valók a szerencsésebb mindenben. Sokan úgy is gondolják, azért barágnak meg egymásra, hogy én a szolgabíróaságtól elítőttem. Na de azelőtt is csak úgy voltunk mi, mint mióta szolgabíró lettem. Különben, hát nem is szeretted azt az embert senki. Azért, mert egy pár angol könyvet elolvastam, azt hitte, hogy ő tud legtöbbet a vármegyében, s láthatólag fitymált mindenkit. Ezen felül roppant pechosvics volt, és épen nem társaságra való ember. Se nem kártyázott, se bort nem ivott, se nem táncolt. De kérem, ha meggondoljuk, hát jól tette; félt az apja, meg a nagyapja betegségétől, és utóljára az pusztította el. Én mindig is gyanakodtam, hogy a fiu erőszakolja példás életét, s hatalmas akaratával uralkodik tulajdonképeni természet felett; hogy csak álarca az, melyben magát nekünk és a világnak mutatja, és tartottam tőle, mikép ez az álarca előbb-utóbb le fog hullani, s akkor majd a szenvedélyek korlátot nem ismerő lángja szét fogja vetni azt a gyenge mellet. A te Malvinod volt, a ki felszította ezt a lángot. Tudd meg, teljes életomban utáltam ezt az asz-

fischeink nem fecsegnének, annyit, ha a pletyka nem mérgezné meg annyi család boldogságát, ha a fénytűzés nem tenné tönkre a lakókat halomszámra, ha a rendőrség jobban vigyázna a tolvajokra, ha a városi tanács bölcsessége helyett gyakorlatiasabb mód jőne alkalmazásba, ha Várad nem lenne város, melynek legalább három arisztokráciája van, stb. stb. . . akkor Várad nagyon sokat vesztené „érdekességéből”, a mi még száz esztendeig bizonyosan nem tog megtörténni. Eljen Nagyvárad!

Egy boldog nagyváradi.

Vegyes hírek.

— Népgyűlések zajától vízhangzott a héten az egész ország. Az oroszok kegyetlensége ellen emelte föl szavát a magyar nemzet. A gyűlésekre, melyeknek legnagyobb része a mult vasárnap tartatott meg, végtelenül villanyozólag hatottak a török győzelmek hírei. A lemergi meeting is megtartatott, daczára a rendőri betiltásnak; azonban a rendezőkre keserű utóíze lesz a dolognak. A gyűlésen ugyan is, „Eljen Lengyelország! vesszen Muszkaország!” felkiáltások hangzottak. Ezért a rendezőség ellen vizsgálat indított. Német lapok szerint az osztrák kormány sehohsem engedi meg a népgyűlések tartását. — **Dárius kincse.** Nem rég egy ostoba hazugság járta be a hazai lapokat a Dárius kincséről, melyet állítólag Erdély egyik barlangjában megtaláltak. Most Enyedről írják, hogy a kincsek behozatalára már szekereket is fogadtak. Egyesület is alakult, egy részvény ára 15 ft; aztán ezek ha be lesz, szállítva a vagyon a fölött megosztottnak tisztességesen. Azt hiszik a hatóság meg akadályozza ez együgyűségre számított szédélgést. **A házi-ipar** egyik nevezetes ága a kosárfonás meghonosítása végett, mint a Zemplén irja kosárfonó iskolákat állítanak Zemplénben ez év szeptember havában. Helyesen! Nálunk is elkelne ilyesmi. — **Csoda-állat.** Tereba Ienő niczkyfalvi jegyző birtokában van egy nyul, melynek egy feje, három füle, nyolcz lába van, továbbá két teste, de a melynek csak felső része van összenőve, az egyik fele him, a másik nőstény. (!?)

Egyleti élet.

1. Jegyzőkönyv

Felvétett B.-Ujfaluban 1877. évi július hó 21-én a b.-ujfalui önkéntes tűzoltó

szonyt és meg vagyok róla győződve, s szeretem hinni, hogy te is csak az én boszontasomra nevezted őt „édesednek”, „barátnődnek”. István azonban, egy lát-szik, nem az én szeméimmel látta e nőt. A minden esetre ritka szépség, a kaczer magaviselet, a hálás mód, melylyel e dáma udvarlót jutalmazni szokta, megzavarták azt a számító fejet.

És aztán szerették egymást olyan örjögő, és határokat nem tudó lázzal, miszerint megvagyok róla győződve, hogy ha Malvine nem csalja meg Istvánt s nem köt új viszonyt a báróval, pár hét mulva István hagyta volna el őt. Azonban hogy így történt, István magát teljesen ártatlannak tudja s meggyőződve lévén arról, mikép ez asszonyt (persze nem mint feleséget) a sirig szerette volna, rettenetesen elkeseredett. Aztán lett lump. Egy egész életgyönyörűt pár hónap alatt akarta átélni, s az élvek között bus és levert maradt. Az egyszer feltárt rideg szívet, minden érzelmeivel együtt megdermesztette a csalódás. S ha tuléli ezeket a zavaros mámorban, dobzódásban eltöltött éjszakákat, bizonyára ismét a régi társaság kerülő fiatal ember lesz, csak hogy még ámitóbb és még ridegebb. Hanem hát nem élte tul, elvitte familiájának szokott betegsége és most visszik temetni. Malvine-nak azóta már harmadik vagy negyedik viszonya van és csöppet sem bántja lelkiismerete.

Az, mit tán arról beszélt neked, hogy István hidegült volna el iránta, csak anynyi alappal birhat legfeljebb, hogy házasságról szó sem volt köztök. Sejtették mindketten, hogy érzelmeik családalkotásra legkevésbé alkalmasak. Ennek az asszonynak különben elég némi érdekes magaviselet, aztán bizonyos gazdagság, hogy szerelmével boldogítsa egy ideig az illetőt, és

egyletnek parancsnoksági gyűlése alkalmából.

Főparancsnok bemutatja s felolvastatja Karakas Lajos ügyvéd ur levelét, melyben a kir. jbiróság által tanuhallgatási napdíjba Róth József urnak megállapított s ez áltai a helybeli tűzoltó egyletnek ajándékozott 3 főt megküldi.

Az ajándékozás ténye tudomásul vétetvén, az egylet, ajándékozó iránti háláját a parancsnokság jegyzőkönyvi köszönnéssel határozta kifejezni.

Felolvastatik a szombathelyi önk. tűzoltó egyletnek, zászlója felavatási ünnepélyére küldött meghívása.

A parancsnokság élénk örömmel veszi tudomásul, hogy az ország egy nemes célú társulattal ismét gazdagodott; s a meghívó egyletnek, zászlaja felavatásának alkalmából tartós és sikeres jövőt s a cél elérésére ernyedetlen buzgalmat és a legszebb egyetértést kívánva: sajnálattal határozta tudatni, hogy egyletünk a távolság és anyagi helyzete miatt magát nem képviselheti, hanem részt abban csak a legelőkelőbb rokonszerve tudatásával vehet.

Főparancsnok 2 db nyugtát, egyiket egy parancsnoki sip igazításáról 1 ftról — másikat a géphez szükséges mézga szövetből 1 ft 60 krról szólót mutat be s olvas fel.

A parancsnokság ezen kiadásokat mint nélkülözhetlen szükségességeket helyeseknek nyilvánítván: a nyugtákat a számadással megbízott pénztárnoknak kiadni határozta.

Egy csapatvezető és a segéd csövezető mindez ideig sippal nem bírván: alparancsnok ezek számára 2 db sip megrendelését indítványozza.

A sipok elkerülhetlen szüksége minden tiszt számára bebizonyult lévén: az indítvány helyeseltetik, s azok meghozatására főparancsnok ur felkéretik.

Alparancsnok tudatja, hogy Held Kálmán az egyletnek egy db felszerelt vasvillát ajándékozott.

Köszönnettel fogadtatik.

Ezzel több tárgy nem lévén a gyűlés feloszlott s a jegyzőkönyv berekesztetett. Kránczy Sándor mk. főparancsnok, Detrich Endre mk. ideigl. jegyző.

2. Jegyzőkönyv

Felvétett B.-Ujfaluban 1877. évi augusztus hó 1-én a b.-ujfalui önk. tűzoltó egylet parancsnoksági gyűlése alkalmából,

ugy viselje magát mint . . . Nem is tudom, becsületes nő állhat-e vele szóba!

Én nem szerettem Istvánt, de bár nem czepelem gyalog koporsóját, hidd el, meghat ez a bolond história; és jobban sajnálom őt, mint az elől menő urak. Jer, édesem, szálljunk le, s ha nem sajnálod bemocskolni kesztyűdet, vesszünk egy marék földet a szerencsétlen koporsójára. Az illendőség is úgy kívánja.

A menet befordult a temetőbe. A bennülők nagy része azonban kiszállt. A nők erősen emelgették szoknyaikat s a lovagias karoknak nagy keletük lón, annál is inkább, mert néhány közelebről érdekelt urhölgy, az esőt és hig sár kellőképen nem respektálva összerogyni szárdékozott. A sirnál minden lehető tisztelet megadatott a halottnak. Énekeltek, beszédek és imák mondatk, s nagy számmal hullottak a lágy agyag-rögök a koporsóra. Mindez, beleszámitva a sirások munkáját is, kik magasan, szabályosan és közönynyel készítették halmot a koporsó fölé, körülbelül fél óráig tarthatott, s aztán elmentek mind: egy lélek sem maradt a temetőben.

Öt óra lehetett, már szürkült. S a ködös, nyirkos idő, a lombtalan, száraz és rendetlen temető, a sárga, éles körvonalú és pusztá sir s végében a magas, iromba és ügyetlen fajta fejfa, mely még egészen nyers vala: valóban nem volt sem költői, sem szomorú. S még az a fekete deszka sem költött jóra-való, istenes gondolatot, mely oda volt kiszegvezve ferdén a kapura s ügyetlen fehér betűkkel biztatta az olvasni tudót, hogy: „Feltámadunk.”

Latorczai.

Főparancsnok jelenti, hogy a legközelebb megrendelt csapatvezéri sipzsinórok 60 krral drágábbak a már meglevőknél, s kérdi mit tegyen velük?

A küldött zsinórok aranyozottak lévén, már az egyformaság megtartása végett is elhatározott, hogy azok vissza küldendők, s arany fonás nélküliek rendezendők meg; minnek eszközölsére főparancsnok ur kéretett fel.

A mult gyűlés által megrendelt sipok megérkezvén azok felosztását oly módon véli eszközölni főparancsnok ur, hogy egy állandóan az őrtanyán maradjon, mert e nélkül az ott levő őrtiszt a szükséges riadót nem jelezheti.

Ennek szüksége kétségtelennek bizonyulván a jelző sipok felosztása akként történt, hogy a 05. számú az őrtanyán maradt, melyet tűzvész alkalmával a csővezető segéd vesz magához, a tűzvésznél leendő használat végett; a 44 számú kapta Szabó Károly; a 48 számú Szabó Elek; Berger Ignác pedig a nála levőt a 21. számmal cserélte fel.

Főparancsnok ur egy kivonatot kívánván az őrtanyán az őrségi rendszabályokból nyilvános helyen kifüggesztve tartani: azt leiratás végett alparancsnok urnak adta át, ki azt díszes nyomtatásban kiállítva készítette el s lepte meg vele a parancsnokságot.

Alparancsnok ur ezen kitűnő figyelméért méltánylatul a parancsnokság jegyzőkönyvéleg mond köszönetet.

A segédtszükséglet szüksége és felállítása régebben megállapítva lévén, azoknak megválasztása, valamint az egylet gépészének segédtszükséglet rangra emelése, és megkülönböztetéstük céljából, jelvényvel való ellátásuk indítványoztatik.

Ezekhez képest segédtszükséglet a parancsnokság által — és pedig Gál Károly mellé Szűcs János — Orbán József mellé Ujhelyi István — Orbán Imre mellé Karácson Lajos — Szabó Károly mellé Fazekas László — Berger Ignác mellé Feldman Bernát — segéd szertárnokul Ókrös István megválasztatván — s a segédtszükséglet gépész számára egyhangulag megadotván: megkülönböztetéstük jelvényük alparancsnok urnál letéttetik, ki azoknak az illetők által teljesítendő 44 kr ár lefizetése mellett kiosztásával megbízatik.

Több tárgy nem létében a gyűlés feloszlott s a jegyzőkönyv berekesztetett.

Detrich Endre mk. Kránczy Sándor mk.
ideigl. jegyző. főparancsnok.

Ujdonságok.

* A helybeli ref. egyháztanács elhatározta, hogy a jelenlegi papi lakot kijavíttatja s eséréppel fedeti be. A kijavítási költségek 2800 ftra rugnak, s e tetemes összegnél önkénytelenül azon gondolat ébred föl bennünk, hogy nem sokkal jobb lett volna-e e pénzen (hozza számítván a majd 2000 ftra rugó önkéntes költségajánlatokat

is) egy új felket vásárolni s azon egy alkalmas papi lakot építeni. A piac csinosodása, az örökös tűzfészek lerombolása erős argumentumok gyanánt sorakozik vélekedésünkben; de hát az ily máttól holnapig terjedő számításokkal igen bajos boldogulni. Régen meg vagyon írva.

* Halálozás. Rácz Lajos vácsondi reform. lelkész 10 havi kínos szenvedés után f. hó 8-án reggeli 5 órakor meghalt. Az elhunyt egyike volt azoknak, kik a papi hivatal komolyságába derült világnézetet, jóízű humort tudtak vegyíteni. A régi gárda egyik derék tagja volt, s a nemzeti ébredés nagy küzdelmeiben költői hajlamainak is jelét adta. A gyászszertartás alkalmából Ember Pál keresztesi lelkész a templomban: Nagy Sándor vácsondi káplán a sirnál tartottak beszédet. Közrészvétel mellett tették örök nyugalomra, a derék papot, jó barátot s a lelkes hazafit. Nyugodjék békében!

* Érdekes ajánlat. Egyik nagy politikai napi lapunk szerkesztője a napokban a kis pipa vendéglőben kötelezte magát 100 ft erejéig megvendégléni az asztaltársaságot azon esetben, ha Gurkó tábornokot oly radikálisan beleszorítják a sipka szorosba, hogy többet vissza nem buhat. A tisztelt muszka tábornok elfogatása hírére mi ily hátsó gondolat nélkül is nagy örömmel vennők.

* A Wladimir orosz nagy herceg nevével viselő huszár ezred egy szakasza vonult végig városunkon a mult szerdán. A legénység jó színben van, de úgy látszik, hogy kevés kedvük van a pátronus nagy herceg megpáholtt rokonai segélyére sietni.

* Északi fény. Kedden este 10 óra tájban gyenge északi fény látzott Furtán. A nép természetesen cifránál cifrább commentárokkal kísérte a ritka tüneményt.

* Különös ötlelet. Pocsajon egy jó módú parasztgazda maga és neje számára a márvány sírkövet előre elkészíttette s a temetőben felállíttatta. Nagyon természetesen, hogy a bekövetkezendő kinulás ideje kivésve nincs, mert az a gondviselés kegyétől van függővé téve.

* Az illeték kezelés körüli teendők egyöntetű végzése céljából tartandó oktatásra a b. ujfalu kir. adóhivatal kerületében eső községek jegyzői f. auguszt. hó 15-én d. e. 9 órára fognak összehívattani a városház nagy tanácstermében.

* Körorvosi állás betöltése. A gáborjáni körorvos választásnál 5 pályázó közül Horváth volt nagyváradi mizeri orvos neve került ki győzelmesen a szavazó urnából.

Háboru-krónika.

Török győzelmek hírére hozta a mult napokban a táviró a bolgár harezter minden pontjáról. Sándor ezár (a humánus) gyógyíthatatlan melancholiába esett, miután nem lehetett előtte eltiukolni, hogy legyőzhetetlen ár mádiájából 30,000 tétetett harezképtelenné. A sápadt rémület tartja fogva a muszka hadsereget a ezárevicstől kezdve az utolsó kozákiig. A további eseményekre nézve nagy fontossággal bír, hogy a török vezérek egyesülése bekövetkezik-e?

Szerkesztői üzenetek.

— L.—I. C. urnónek. A vers, mihelyt terünk engedni, jönni fog. A betű rejtvény nem közlhelő.

— Vass Jenő urnak Gleichenberg. Tenger az uram! Elég lesz két hónapra. A virginát köszönöm. Remélem még e hó vége előtt találkozunk.

— L. Géza urnak. Halmi. Láthatod, hogy ez a „mi emberünk“ ép úgy elbánt velem, mint veled. Vagy nagyon szorgalmas, vagy nagyon korhely, de anyai tény, hogy ígérgetni szeret, a nélkül, hogy

— I. Ö. ?
— A „Boraink katekismusa“ írójának. Uram az ön cadentiái felülmulnak minden képzelmet, humora colossalis, s valóban képtelenek vagyunk szavakat találni elragadtatásunkhoz. Mielőtt a bortermelek által dísz éremmel jutalmaztatnék itt közlünk katekismusából pár részletet: Ecce:

Borodat ha iszom, Bazin,
Kel bennem öröm-magazin.
Bened, nem tom Boros-Jenő,
Julcsa vagyok-e vagy Jenő I?
Hevitő borodtól Csóka,
Kicsucsorodik szám csókra.
Nemes tűzborodtól Füred,
Tanyát ver bennem a szűret(!)
Szellemdus borodtól Golop
Bölcs lesz az is ki tökkolop(?)

Igy folydogál az ön borszagu poesise 37 kegyetlen versszakon keresztül. Disznótöri főlövelésnek jók lesznek ezek a dolgok, de komoly vállalatba csak nem szánta ön komolyan? Önt kinevetnék, minket megszídnának.

— Gy. A. Budapest. Legutóbbi küldeményed köszönettel vettem. Scrupulusokat ne csinálj magadnak; a tartozás rég le volt róva.

— Gajmossy Iván urnak. Szilágy Szt. Károly. Azt ajánlanám önnek, hogy egy kissé általánosabb érdeklődjél dolgokat vegyen tolla alá. Apró reminiscenciái mindenkinek vannak, de nagy kérdés, hogy azok a legügyesebb feldolgozás mellett is bírnak-e érdekelni az olvasóra. Küldeménye különben a papir kosárba nem vándorol.

A P. N. szini referense tudtommal Ábrányi E., K. L. most is a fővárosban tartózkodik.

Piaczi árak.

B. Ujfalu, augusztus 9-én.

Tiszta buza (Hectoliter) 6 ft. 75 kr
Kétszeres 6 ft. — Rozs 4 ft 50. — Arpa 3 ft
Kukuricza 4 ft. 50, Zab 2 ft. 50 Kőles
— Szalonna (100 kilogramm) 64 ft.
Szalonna (1 kilog.) 64 k. Disznóhús (egy klg.) 40 k. Marhahús 36 k. Só (100 kilogramm) 13 ft. Só (egy kilogramm) 13 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.
VASS JENŐ.

NYILTTÉR*).

Nyilatkozat.

Alólírottak kijelentjük, hogy a Szamosy Béla és Kerekes Gyula urak között f. hó 4-én történt kellemetlen ügy közbejöttünk mellett lovasias uton elintéztetett.

B. Ujfaluban, 1877. auguszt. 6-án.

Erdélyi Sándor. Detrich Endre.
Szabó Adolf. Tóth Ignác.

*) E rovatban közöltékért, nem vállal felelősséget a Szerk.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Miután N.-Rábé községben a szabad ipar folytatása által a szék gazdák a közönséget bussal el nem látták, az 1872. évi VI. t. cz. 33 §. értelmében a t. megyehatározata folytán egy székre szorítása által a községnek a hus vágatási jog megadatott.

Minnek folytán az előjáróság által ezennel pályázat hirdetik arra nézve, hogy aki N.-Rábé községben a hus vágatási engedélyt a következő feltételek alatt elnyerni óhajtja, az a előjáróság előtt vagy személyesen, vagy írásbeli zárt ajánlatát f. évi szeptember 1-ső napjáig adja be, az ajánlatban, megemlítvén, hogy egy évi idő tartamára a marha, és juh hus kilogramját mily árban köteleznék magát mérni, a zárt ajánlatot csak is szeptember 1-én fognak felbontatni, és a legelőnyösebb feltételek mellett az ajánlkozó részére fog át adatni.

A feltételek következők:

1-ör. A vállalkozó szék gazda köteles az előjáróság kezébe 50 ftot o. é. biztosítékul le tenni.

2-ör. A szék gazda köteles minden héten kétszer nagy marhát vágni, juhot pedig minden nap a közönség kívánalmához képest.

Kelt N.-Rábén, auguszt. 1. 1877.

Pallovics Ignác
jegyző.

Pete Bálint
főbíró.

Haszonbérleti hirdetés.

Egy nagyobb kiterjedést tagosított birtok Debreczentől két órányira, lakóház és kerttel együtt bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni

Komlóssy Arthur ügyvéd urnál Debreczenben. (Czegléd utca). 1-3.

EPILEPSIE
(nehézkór) levél útján gyógyíttatik dr. KILISCH, különleges orvos által Neustadtban, Dresden mellett (Szászországban.) Már 8000-nél többen sükerral gyógykezeltettek